

NYILVÁNOSSÁGRA HOZATAL 2012

A Gádoros és Vidéke Takarékszövetkezet a Hitelintézetekről és Pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996 évi CXII. számú törvény 137 §-a, valamint a 234/2007. (IX.04.) Kormányrendeletben előírt szabályoknak megfelelően az alábbiakban részletezett lényeges információkat hozza nyilvánosságra.

Kockázatkezelési elvek, módszerek

Kockázatkezelésre szolgáló stratégiák, és folyamatok

A kockázati stratégia a belső tőkeellátottság biztosítására irányul, az üzleti stratégiával összhangban bemutatja a Takarékszövetkezet kockázatokkal kapcsolatos általános irányvonalát.

A kockázati stratégia tartalmazza a hitelintézet kockázatokhoz és kockázatkezeléshez való viszonyát és az alábbi témakörökre terjedhet ki:

- Kockázatvállalási politika
- Kockázati készség, kockázatvállalási hajlandóság
- Kockázati szerkezet
- Kockázatkezelés szervezete

A kockázatvállalási politika összefoglalja a Takarékszövetkezet vezetése által elfogadott kockázatvállalási és kockázatkezelési elveket és tartalmazza mindazokat a szabályokat, kockázatkezelési célokat, amelyek egységes alkalmazását a vezetés az egész intézményen belül elvár.

Kockázatkezelési alapelvek:

1. A Takarékszövetkezet mindenkor úgy alakítja kockázatvállalását, kockázatkezelési és a belső tőke megfelelés értékelési folyamatát, hogy az ne veszélyeztesse a Takarékszövetkezet biztonságos működését
2. A kockázatkezelési módszerekért, a kockázatok mértékének behatárolásáért, figyeléséért és jelentéséért felelős személyek nem végezhetnek olyan tevékenységet, amelyek az érintett kockázatokot hordozó üzleti tevékenységgel, vagy azt támogató tevékenységekkel összefüggnek.
3. A Takarékszövetkezet együttműködik az intézményvédelmi rendszerrel.
4. A Takarékszövetkezet kockázatokot a belső szabályokban meghatározott keretek között és mértékig vállal.
5. A Takarékszövetkezet minden lényeges kockázatát azonosítja, méri, figyeli és jelentést készít róluk
6. A kockázatok behatárolása érdekében a Takarékszövetkezet által meghatározott limitek betartása kötelező.
7. A kockázatkezelési módszereknek, kontrolloknak és a kockázatkezelés költségeinek arányban kell állni a kockázat mértékével.
8. A Takarékszövetkezet a kockázatvállalással kapcsolatos döntési hatásköreit és kockázati limiteit úgy alakítja ki, hogy az megfelelően legalább a hasonló méretű és

hasonló üzleti tevékenységet végző takarékszövetkezeteknek és az OTIVA erre vonatkozó ajánlásának.

9. A Takarékszövetkezet az új termékek, szolgáltatások bevezetése előtt minden lényeges kockázati típus vonatkozásában felméri a termék kockázatait, meghatározza a kockázatkezelés módszereit.
10. A Takarékszövetkezet minden lényeges kockázat esetében gondoskodik az alábbi fő funkciók ellátásáról:
  - a. Kockázati kitettségek és a kitettségeket mérséklő tételek azonosítása, számbavétele, nyilvántartása,
  - b. Kockázatok mérési módszereinek meghatározása, kockázatok számszerűsítése,
  - c. Kockázatok kezelése, ideértve a kockázatvállalásra vonatkozó döntéseket, a kockázatvállalás mértékének a korlátozását, a kockázatok csökkentését,
  - d. Kockázatok alakulásának figyelése,
  - e. Kockázatokra vonatkozó belső és külső jelentések.
11. A Takarékszövetkezet nem folytat számára jogszabály által tiltott tevékenységet, nem vállal kockázatot jogszabályok által tiltott vagy jogszabályba ütköző tevékenységekkel, illetve olyan személyekkel kapcsolatban, akiknek rosszhiszemű magatartása a Takarékszövetkezet vagy más az integrációban résztvevő tag számára veszteséget okozott.
12. A Takarékszövetkezet nem vállal olyan kockázatot, amelynek révén várható, hogy a tőke-megfelelési mutató a minimális szint alá csökken.

Kockázati készség, kockázatvállalási hajlandóság

A Takarékszövetkezet kockázati készsége, kockázatvállalási hajlandósága azt mutatja, hogy

- milyen kockázatoknak, milyen mértékben kívánja magát kitenni,
- mely kockázatokot tart elfogadhatónak és melyeket nem,
- milyen módon ellenőrzi és jelenti a kockázatokot.

A kockázati készségét a Takarékszövetkezet három évre, a kockázati stratégia időhorizontjára határozza meg és rendszeresen, évente felülvizsgálja.

Kockázati szerkezet

A kockázati szerkezetben kerül bemutatásra az, hogy a korábbi állapotokhoz képest milyen változások figyelhetők meg a kockázati profilban és ezt hogyan kezeli a Takarékszövetkezet, belsőleg azonosíthatók-e újabb kockázattípusok, s szükséges-e utánuk pótlólagos tőke képzése. Annak érdekében, hogy a Takarékszövetkezet kockázati készsége a Takarékszövetkezet által meghatározott kockázati szintek között maradjon, a számszerűsíthető kockázatok esetében limitek kerülnek meghatározásra. A limitek kialakításánál a Takarékszövetkezet figyelembe veszi az OTIVA minősítési és monitoring rendszerében szereplő mutatószámokat és az azokra kialakított kockázati zónákat jelző mércéket és az OTIVA által javasolt mértékeket.

Kockázatkezelési szervezet bemutatása:

A Takarékszövetkezetnél a kockázati típusokra vonatkozó információk összefogásáért és a tőketervezésért a kockázatkezelő a felelős.

A Takarékszövetkezet együttműködik az Országos Takarékszövetkezeti Intézményi Alappal az alábbi területeken:

- Módszerek fejlesztése, módszertani kérdések,
- Elemzések, dokumentumok tartalmi elemeinek kialakítása,

- Belső, valamint az Országos Takarékszövetkezeti Intézményvédelmi Alapnak szóló jelentések tartalmi és formai követelményeinek kialakítása,
- Adatgyűjtés, adatszolgáltatás, adatminőség ellenőrzés,
- Belső szabályzatokkal kapcsolatos sztenderdek kialakítása.

A kockázatomérési és jelentési rendszerek alkalmazási köre

A Takarékszövetkezet - mint sztenderd módszert alkalmazó hitelintézet - a szabályozói tőkekövetelmény megállapítása során a kockázattal súlyozott kitétség értékének meghatározásakor a hitelezési kockázat csökkentésére kizárólag a Hitelezési kockázat kezeléséről és a tőkekövetelményéről szóló 196/2007. (VII.30.) Korm. rendelet (Hkr.) meghatározott feltételeknek megfelelő hitelkockázati fedezetet vesz figyelembe.

A takarékszövetkezet biztosítja a hitelezési kockázat-mérséklésre alkalmazott eljárási rendjeinek, szabályzatainak, az általa foganatosított intézkedéseknek és a döntések eredményeként a hitelkockázati védelemnek az irányadó joghatóság előtti érvényességét és érvényesíthetőségét. A takarékszövetkezet megteszi a megfelelő lépéseket a hitelkockázati fedezetre vonatkozó szabályozás hatékony alkalmazása és a kapcsolódó kockázat kezelése érdekében. A takarékszövetkezet előre rendelkezésre bocsátott hitelkockázati fedezet tárgyaként olyan vagyontárgya(ka)t ismer el, amely likvid és értékkálló.

A takarékszövetkezet előre nem rendelkezésre bocsátott hitelkockázati fedezetként olyan hitelezési kockázat-mérséklési eljárást ismer el, amelynek nyújtója megbízható és a hitelkockázati fedezetre vonatkozó megállapodás az irányadó joghatóság előtt érvényes és érvényesíthető, valamint eleget tesz a Hkr-ben rögzített feltételeknek.

A takarékszövetkezet a kihelyezésről történő döntés előtt meggyőződik a szükséges fedezetek, illetőleg biztosítékok meglétéről, valós értékéről és érvényesíthetőségéről. A döntés alapjául szolgáló iratokat az ügyletre vonatkozó szerződéshez kell csatolni. A kockázatvállalást tartalmazó szerződés tartama alatt a takarékszövetkezet rendszeresen figyelemmel kíséri és dokumentálja a szerződésben foglalt feltételek megvalósulását, beleértve az ügyfél pénzügyi, gazdasági helyzetének alakulását és e bekezdésben foglaltakat. A fedezetek felülvizsgálatára, újraértékelésére azok jellegétől függően éves, illetve három éves gyakorisággal kell sort keríteni.

A biztosítéknak azon túl, hogy a hitelszerződés időpontjában fedezetet kell, hogy nyújtson a tőke és járulékos követelésre, eleget kell tennie annak a követelménynek is, hogy ez a fedezetségi szint a hitel teljes futamideje alatt a mindenkorai tőke és járulékos követelések erejéig biztosítva legyen.

A tőke tervezés célja, hogy mindenkor biztosítsa a Takarékszövetkezetnél a ténylegesen vállalt kockázatoknak megfelelő tőke szintet, irányítási ellenőrzési és működési rendszereit úgy alakítsa ki, hogy azok biztosítsák a

1. A szavatoló tőke valamint a belső tőke elemeinek meghatározását,
2. Kockázatok, és azok mérséklő tételeinek azonosítását, számszerűsítését, számbavételét, nyilvántartását,
3. A kockázatok mérési módszereinek meghatározását,
4. A kockázatok kezelésére, ideértve a kockázatvállalásra vonatkozó döntéseket, a kockázatvállalás mértékének a korlátozását, a kockázatok csökkentését,
5. Kockázatainak alakulásának folyamatos figyelemmel kísérését,
6. A kockázatokra vonatkozó belső jelentési rendszerek kialakítását, és a külső jelentéseket.

A Takarékszövetkezet havi gyakorisággal, a felügyeleti adatszolgáltatással egy időben meghatározza szabályozói, valamint belső tőke megfelelését, az Ügyvezetés folyamatosan figyelemmel kíséri a tőke megfelelés alakulását. A kockázat kezelés negyedévente jelentést készít a Takarékszövetkezet Igazgatósága részére.

A Takarékszövetkezet évente elvégzi a tőke megfelelés belső értékelési folyamatának felülvizsgálatát, amelyet az Igazgatóság hagy jóvá.

A Takarékszövetkezet javadalmazás politikája

A javadalmazás politika alapvető célja, hogy összhangban legyen a Takarékszövetkezet üzleti stratégiájával és kockázattűrő képességével, céljával, értékeivel és hosszú távú érdekeivel. Ötvözze a takarékszövetkezeti dolgozók személyes céljait és a szövetkezet hosszú távú terveit. A Takarékszövetkezet tőkéjének növekedése az eredményes működésen keresztül érhető el, ezért fő cél az eredményes, jövedelemtermelő képesség fenntartása a minél magasabb eredmény elérése.

1. A Takarékszövetkezet és a dolgozók személyes érdekeinek hosszú távú, fenntartható egybeesését megőrizni.
2. Az állományi értékelés mellett, egy a piaci racionalitást jobban tükröző, (alacsony kockázatvállalás, elfogadható jövedelmezőség) gazdasági eredményalapú értékelés bevezetése.
3. A működés kockázatainak, dolgozók által kezdeményezett, és folyamatosan figyelemmel kísért kontrollja valósuljon meg.
4. Egyértelmű legyen a dolgozók számára, hogy a piac, a hatékony működést részesíti előnyben, s belső késztetésből erre törekedjenek.

A javadalmazási politikai személyi hatálya

Személyi hatályát tekintve kiterjed az intézmény vezető állású személyeire (ügyvezetők), az operatív irányítást végző személyekre (kockázatkezelő, üzletág vezetők,) a független ellenőrzési funkciót betöltő személyekre (belső ellenőrök), valamint a takarékszövetkezet számviteli vezetőjére (gazdasági igazgató) és a munkavállalók körére.

A Takarékszövetkezet az alábbi teljesítménymutatókat alkalmazza az ügyvezetők, kockázatkezelő, belső ellenőrök, üzletág igazgató, gazdasági igazgató vonatkozásában:

A prémium fizetés meghatározásához használatos mutatók:

- a) a nem teljesítő hitelek részarányának változása a teljes hitelállományon belül
- b) a tőkekövetelmény előírásnak való megfelelés mértéke
- c) a likviditási kockázatokat mérő mutatószámok változása
- d) az elért adózás előtti eredmény

A **kockázatkezelő és a belső ellenőrök** javadalmazása a korlátok között állományi és eredményterv teljesítésétől független.

Ügyvezetők vonatkozásában a prémiumra való jogosultságot és annak mértékét az Igazgatóság határozza meg - a fentiekén túl - az alábbi szempontok értékelésével:

- A Takarékszövetkezet alaptevékenységén belül végzett munka értékelése
- A gazdálkodás eredményességének értékelése
- A kockázatok megfelelő színvonalon történő kezelése
- A korszerű, rugalmas szervezet működtetése és irányítása terén végzett munka értékelése

Az ügyvezetők részére kifizethető prémium mértékét a szempontrendszer értékelése alapján az Igazgatóság határozza meg, feltétele a Takarékszövetkezet eredményes működése.

2011. évtől a mutatók figyelemmel kísérése 3 évben görgetve történik.

SZAVATOLÓ TŐKÉVEL KAPCSOLATOS INFORMÁCIÓK

A táblázat a 2011. évi auditált adatokat tartalmazza

ALAPVETŐ TŐKE	825 774 E Ft
JÁRULÉKOS TŐKE	0
PIACI KOCKÁZATOK FEDEZÉSÉRE FELHASZNÁLHATÓ ÖSSZES KIEGÉSZÍTŐ TŐKE	0
ALAPVETŐ TŐKEKÉNT ELISMERT TŐKEELEMEL	79 382 E Ft
Befizetett jegyzett tőke	62 100 E Ft
(-) Visszavásárolt saját részvények névértéke	0
Tőketartalék	17 282 E Ft
ALAPVETŐ TŐKEKÉNT ELISMERT TARTALÉKOK	721 663 E Ft
ÁLTALÁNOS KOCKÁZATI CÉLTARTALÉK a kockázattal súlyozott kitettség értékek összegének 1,25 %-áig	43 206 E Ft
ALAPVETŐ KÖLCSÖNTŐKE teljes összege	0
(-) EGYÉB LEVONÁSOK AZ ALAPVETŐ TŐKÉBŐL	-17 477 E Ft
Alapvető kölcsöntőkéből a járulékos tőkébe beszámítható rész	0
Értékelési tartalékok	0
Járulékos kölcsöntőke	0
Lejárattal rendelkező alárendelt kölcsöntőke	0
(-) Lejárattal rendelkező alárendelt kölcsöntőke limit feletti része	0
(-) Járulékos tőke limit feletti része	0
(-) LEVONÁSOK AZ ALAPVETŐ TŐKÉBŐL ÉS A JÁRULÉKOS TŐKÉBŐL	0
Ebből:(-) Levonások az alapvető tőkéből	0
Ebből: (-) Levonások a járulékos tőkéből	0
KOCKÁZATOK FEDEZÉSÉRE FIGYELEMBE VEHETŐ, LEVONÁSOK UTÁNI ÖSSZES ALAPVETŐ ÉS JÁRULÉKOS TŐKE	825 774 E Ft

A HITELINTÉZET TŐKEMEGFELELÉSE

A Takarékszövetkezet belső tőkemegfelelés értékelési folyamatára vonatkozó elvei és stratégiája

A Takarékszövetkezet tőkemegfelelés belső értékelési folyamatát úgy alakítja ki, hogy az terjedjen ki a hitelintézet minden lényeges kockázatára, a kockázatok mérésére, kezelésére, figyelésére és jelentésére, valamint a kockázatok fedezéséhez szükséges tőke meghatározására, folyamatos meglétének az ellenőrzésére és a tőkemegfelelés jelentésére, az a szabályozói minimális tőkekövetelmény és a belső tőkeszükséglet összehasonlítására.

A takarékszövetkezet a Hpt. 13/C. §-ában, 76/K. §-ában és a 145/A. §-ában szereplő arányosság elvének alkalmazása szempontjából kis intézménynek minősíti magát.

A belső tőke megfelelés folyamatának kialakítása során az Országos Takarékszövetkezeti Intézményvédelmi Alap által kidolgozott metodika alapján számszerűsíti belső tőkeszükségletét.

A Takarékszövetkezet tőkemegfelelés belső értékelési folyamata az alábbi elemeket tartalmazza:

- Valamennyi kockázat számbavétele számszerűsítése,
  - Szabályozói minimális hitelezési tőkekövetelmény megállapítása sztenderd módszer szerint,
  - Devizaárfolyam kockázat megállapítása sztenderd módszer szerint,
  - Működési kockázat megállapítása alapmutató módszer szerint,
  - Tőke puffer meghatározása,
  - Stressz tesztek tőkekövetelménye,
- A rendelkezésre álló belső tőke meghatározása,
- A stratégiai tőketerv meghatározása a Takarékszövetkezet üzletpolitikai céljaival történő összehangolása, a Takarékszövetkezet stratégiai terve alapján.

SZTENDERD MÓDSZER TŐKEKÖVETLMÉNYE KITETTSÉGI OSZTÁLYONKÉNT

A táblázat a 2011. évi auditált adatokat tartalmazza

SA módszer tőkekövetelménye kitettségi osztályok szerint (értékpapírosított pozíció nélkül)	325 387 E Ft
Központi kormányok és központi bankok	0
Regionális kormányok vagy helyi önkormányzatok	0
Közszektorbeli intézmények	0
Multilaterális fejlesztési bankok	0
Nemzetközi szervezetek	0
Hitelintézetek és befektetési vállalkozások	52 129 E Ft
Vállalkozások	30 456 E Ft
ebből: rövid lejáratú követelések	4 563 E Ft
Lakosság	58 123 E Ft
Ingtatlannal fedezett követelések	112 891 E Ft
Késedelmes tételek	34 740 E Ft
Fedezett kötvények	0
Kollektív befektetési értékpapírok	0
Egyéb tételek	37 048 E Ft

A Takarékszövetkezet hitelezési és a felhígulási kockázatára vonatkozó, valamint a késedelemnek és a hitelminőség-romlásnak a belső szabályzatban való megközelítése:

Késedelmes tétel

1) A kilencven napot meghaladóan, lényeges törlesztési késedelembe esett tételre a 2-5) alatti pontokban foglalt kivétellel a kitettségnek az (egyedileg) elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék figyelembe vételével számított összegéhez - a 2-5) bekezdésben meghatározott eltéréssel - a következő kockázati súlyokat kell alkalmazni.

a) 150 %-ot, ha az elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék értéke kevesebb, mint a kitettség értékvesztés elszámolása és kockázati céltartalék képzése előtti bruttó értéke - elismert hitelkockázati fedezettel - nem biztosított részének 20 %-a,

b) 100 %-ot, ha az elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék értéke legalább a kitettség értékvesztés elszámolása és kockázati céltartalék képzése előtti bruttó értéke - elismert hitelkockázati fedezettel - nem biztosított részének 20 %-a.

Az ügyfélnek a Takarékszövetkezettel szembeni kilencven napon, vagy három hónapon keresztül folyamatosan fennálló olyan késedelmes fizetési kötelezettsége minősül lényegesnek, amelynek összege meghaladja

a) lakossággal szembeni kitettség esetén

1. a késedelembe esés időpontjában érvényes legkisebb összegű havi minimálbért, vagy

2. az ügyfél szerződés szerinti összes kötelezettségének kettő százalékát vagy az egy havi törlesztő részletet, és

b) az a) pontban meghatározott kitettségi osztályba tartozó kitettségen kívül bármely más kitettségi osztályba tartozó kitettség esetén

1. a kettőszázötvenezer forintot, vagy

2. az ügyfél szerződés szerinti összes kötelezettségének kettő százalékát.

2) A kilencven napot meghaladóan késedelembe esett, lakóingatlanon alapított jelzálogjoggal fedezett eredetileg 35 %-os kockázati súlyozású kitettségnek az elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék értékével csökkentett részéhez

– 50 %-os kockázati súly alkalmazható, ha az elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék értéke legalább a kitettség értékvesztés elszámolása és kockázati céltartalék képzése előtti bruttó értékének 20 %-a,

– Egyébként 100 %-os kockázati súlyt kell rendelni.

3) A kilencven napot meghaladóan késedelembe esett és lakóingatlanok nem minősülő ingatlanon alapított jelzálogjoggal fedezett, eredetileg 50 %-os kockázati súlyozású kitettségnek az elszámolt értékvesztéssel és céltartalékkal csökkentett értékéhez 100 %-os kockázati súlyt kell rendelni.

4) A késedelmes tétel fedezettel ellátott részének meghatározása esetében elismert hitelezési kockázat-mérséklő tétel vehető figyelembe.

5) Ha a késedelmes tétel nem elismert, de a PSZÁF által a hitelkockázat-mérséklésre vonatkozóan meghatározottak szerint megfelelőnek tekintett, hitelkockázat-mérséklő tétellel teljesen fedezett, valamint az elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék értéke legalább az értékvesztés elszámolása és kockázati céltartalék képzése előtti bruttó értéknek a 15 %-a, akkor 100 %-os kockázati súlyt kell alkalmazni.

Hitelezési kockázat, hitelportfólió minőség romlása

A hitelezési kockázat esetében a stressz teszt vizsgálat arra irányul, hogy egy éves időhorizonton a hitelportfólió minősége egy nagymértékű válság esetén miképp változik és ennek következtében:

- miként nő az értékvesztés és céltartalék-képzés,
- miként emelkedik a késedelmes követelések mögötti tőkeszükséglet.

A stressz teszt által mért tőkeszükségletet a két tényező eredményének összege adja.

A hitelezési kockázat számításokat a PSZÁF-nak az új tőkemegfelelési követelményekre vonatkozó adatszolgáltatási táblázatai alapján állapítjuk meg több lépésben. A stressz tesztben szerepel minden olyan kitétségi osztályt, amelyben a Takarékszövetkezet nettó összkitétsége meghaladja az 5%-ot.

A számításra vonatkozó általános szabályok:

1. Mérlegen kívüli tételek lehívása - A mérlegen kívüli kötelezettségvállalások összegét csökkenteni kell és a mérlegen belüliekét ugyanezzel az összeggel meg kell növelni, feltételezve a megnyitott hitelkeretek lehívását, illetve garanciák beváltását.

2. Magyarország irányadó külső minősítésének BBB-re romlása - Fel kell tételezni, hogy Magyarország irányadó minősítése a BBB besorolásnak megfelelő és emiatt:

- a devizában denominált magyar központi kormányzattal szembeni kitétségeknél a kockázati súlyt növelni kell (kivéve, ha EU tagállami devizákról van szó és a Takarékszövetkezetnek van megfelelő forrása ugyanabban a devizanemben);
- a 3 hónapon túli magyar hitelintézetekkel szembeni kitétségekre alkalmazott kockázati súlyt meg kell emelni;
- a 3 hónapon túli magyar önkormányzatokkal szembeni kitétségekre alkalmazott kockázati súlyt meg kell növelni.

3. Ingatlan fedezetek romlása - Az ingatlannal fedezett kitétségek közül a fedezetek elfogadhatóságának romlása miatt át kell sorolni az ingatlannal fedezett kitétségek munkalapján belül a fedezetlen állományba a lakossági, illetve vállalkozói kitétségek közé, attól függően, hogy a kitétség fedezet nélkül melyik kitétségi osztályba tartozna.

4. Előre rendelkezésre bocsátott és előre nem rendelkezésre bocsátott fedezetek romlása –a garanciák és pénzügyi fedezetek fedezeti értékét 5 %-kal csökkenteni kell és átsorolni a fedezett ügylet kitétségi osztályába

5. Késedelmes tételek növekedése - A vállalkozói, a lakossági, az ingatlannal fedezett kitétségi osztályba lévő tételek, valamint az önkormányzati és a 100 %-os közszektorbeli intézményekkel szembeni kitétségek külön-külön át kell sorolni a késedelmes tételek közé.

6. Késedelmes tételek közé átsorolt állományok - értékvesztés hányadok - kockázati súlyozás
Az átsorolt ingatlannal fedezett kitétségeknél meg kell határozni az átsorolt tételek értékvesztés hányadát 20 %-nál nagyobb értékvesztést feltételezve

- 50 %-os súlyozást rendelve a lakóingatlannal fedezett kitétség részekhez
- 100 %-os súlyozást rendelve az egyéb ingatlannal fedezett kitétségekhez

Az átsorolt állományokból a feltételezett értékvesztés hányad alapján meg kell határozni a 100 %-os és a 150 %-os kockázati súlyozás alá eső állományokat az alábbi tételeknél:

- önkormányzatokkal szembeni kitétségek közül átsorolt tételek közszektorbeli intézményekkel szembeni kitétségek közül átsorolt tételek,
- vállalkozói kitétségek közül átsorolt tételek,
- lakossági kitétségek közül átsorolt tételek.

7. Hitelintézetekkel szembeni kitettségek

- A magyar hitelintézetekkel szembeni kitettségeknél a stressz teszt során - az ország minősítésének romlásán kívül - más hatással nem kell számolni.
- A más országokban bejegyzett hitelintézetekkel szembeni kitettségek esetében (ha lényeges a kitettség) az állománynak meghatározott részét át kell sorolni a késedelmes tételek közé a 100 %-os kockázati súlyozási kategóriába, megfelelő értékvesztést feltételezve.

8. Fedezett kötvények, kollektív befektetési formákban lévő kitettségek (ha lényeges a kitettség) - A fedezett kötvényeknél és a kollektív befektetési formákban lévő kitettségek stressz teszt mellékletben meghatározott részénél, a stressz teszt mellékletben rögzített értékvesztést kell feltételezni, ezeket azonban nem kell átsorolni a késedelmes tételek közé.

Értékvesztés elszámolás és céltartalék képzés

Az ügyfélkövetelések esetében a Takarékszövetkezet értékvesztést számol el, amennyiben a követelés könyv szerinti értéke és várhatóan megtérülő értéke között a minősítés időpontjában veszteségjellegű különbség mutatkozik.

A Takarékszövetkezet a mérlegen kívüli kötelezettségek esetében a várható veszteségek fedezetére céltartalékot képez.

1) Az értékvesztés mértékének meghatározásánál alapvetően a követelés, befektetés, átvett eszköz várható megtérülését kell figyelembe venni. A várható megtérülés meghatározása során a Takarékszövetkezet az alábbi szempontokat veszi figyelembe:

- a veszteség keletkezésének valószínűsége és nagysága,
- a megtérülés valószínűsége,
- az eszköz minősítési kategóriája,
- a befolyó pénzbevételekre vonatkozó számvetési előírásokra.

Ha a minősítés során az adott eszköz könyv szerinti értéke magasabb a várható megtérülésnél, illetve az adott eszköz piaci értékénél, úgy a Takarékszövetkezet értékvesztést számol el.

A befektetési és forgatási célú értékpapírok esetében, ha a minősítéskori piaci érték jelentősen és tartósan magasabb az értékpapír könyv szerinti értékénél, úgy az értékvesztés visszairásával növeli a Takarékszövetkezet a könyv szerinti értéket, de maximum a beszerzési ár illetve a névérték erejéig.

Ügyfélkövetelések esetében a Takarékszövetkezet a bruttó könyv szerinti érték és a várható megtérülés arányát veszi figyelembe.

Amennyiben a kettő arányában a minősítés időpontjában veszteségjellegű különbség mutatkozik, úgy értékvesztést számol el.

A Takarékszövetkezet az elszámolandó értékvesztés nagyságát egyszerűsített minősítéssel és egyedi minősítéssel határozza meg.

A devizaeszközök és a deviza alapú forintfizetésre szóló eszközök, valamint a devizában fennálló mérlegen kívüli kötelezettségek esetében a devizabekerülési értéket, illetve a devizabekerülési érték törlesztésekkel csökkentett összegét és a mérlegen kívüli kötelezettség devizaértékét, értékeléskori devizaárfolyamon kell forintra átszámítani és a tétel besorolása szerinti súlysúlyban hozzárendelt mértékben kell az ahhoz kapcsolódó értékvesztés, kockázati céltartalék szükséges szintjének forintértékét meghatározni.

A Takarékszövetkezet az egyes tételek értékelésére, és az ehhez szükséges eszközminősítés, meglévő értékvesztés és céltartalék szintjének felülvizsgálatát havonta végzi el.

Hitelezési kockázat-mérséklés

A biztosítékok értékelésére és kezelésére szolgáló szabályzatok főbb elvei

A Takarékszövetkezet hitelezési kockázatvállalásai során szabad pénzeszközeit alapvetően Magyar állampapírokba, valamint rövidlejáratú bankközi betétekbe fekteti.

A hitelkihelyezések tekintetében a kockázatvállalási döntéseket az ügyfelek fizetőképessége határozza meg, azonban a jogszabályi előírásoknak és a kihelyezések megtérülése érdekében a hitelkockázatok mérséklésére fedezeteket, valamint jogi biztosítékokat is kiköt a kockázatvállalási szerződések megkötésekor Takarékszövetkezetünk. A biztosítékok meglétéről, - dologi biztosítékok tekintetében – azok vagyontárgybiztosításának engedélyezéséről, valós értékéről, likviditásáról, jogi érvényesíthetőségéről legkésőbb a kockázatvállalási szerződés, valamint a biztosítéki szerződés megkötése előtt meggyőződik.

A tőkekövetelmény megállapítása során hitelkockázat mérséklő tételeket csak a Hkr.-ben rögzített elismerhetőségi kritériumoknak megfelelő biztosítékokat vett figyelembe úgymint:

- a nem hitelnyújtó hitelintézetnél óvadékként vagy letétként elhelyezett készpénzt vagy betétet,
- az életbiztosítási kötvényt vagy szerződést, ha a hitelnyújtó hitelintézet javára az életbiztosítási kötvényből vagy szerződésből eredő követelésre zálogjogot alapítottak, valamint
- a nem a hitelnyújtó hitelintézet által kibocsátott értékpapírt, ha azt a kibocsátó kérésre visszavásárolja
- garancia és készfizető kezesség

Olyan kivettség jelenleg nincs Takarékszövetkezetünknel, mely esetében a mérlegen belüli és kívüli nettósítást követően készfizető kezességet, vagy hitelderivatívát vett figyelembe a Takarékszövetkezet.

Számviteli beszámítások utáni kitettség értéke

A táblázat a 2011. évi auditált adatokat tartalmazza
Adatok Ezer Ft-ban

Kitettségi osztályok	Számviteli beszámítások utáni érték		
	Összes kitettség	Kitettség db száma	Átlagos kitettség
Központi kormányok és központi bankok	2 849 895	20	142 495
Regionális kormányok vagy helyi önkormányzatok	0	0	0
Közszektorbeli intézmények	0	0	0
Multilaterális fejlesztési bankok	0	0	0
Nemzetközi szervezetek	0	0	0
Hitelintézetek és pénzügyi vállalkozások	2 956 941	14	211 210
Vállalkozások	486 632	54	9 012
ebből: rövid lejáratú követelések	72 342	8	9 043
Lakosság	1 101 096	4 733	233
Ingatlannal fedezett kitettségek	3 070 408	514	5 974
Késedelmes tételek	658 080	119	5 530
Fedezett kötvények	0	0	
Kollektív befektetési értékpapírok	0	0	
Egyéb tételek	566 386	1 213	467

Takarékszövetkezetünk határon átnyúló tevékenységet nem folytat.

A kitettségek gazdasági ágazatbeli vagy ügyfél kategória szerinti megoszlásának alakulását, a kitettségek hátralevő futamidő szerinti csoportosítása kitettségi osztályonként, a gazdasági ágazatbeli megoszlását, a késedelmes tétel és a hitelminőség-romlást szenvedett kitettség ügyfélkategóriánkénti megoszlását, a takarékszövetkezet a Hpt. 137/A. § (4) bekezdésének b) pontja alapján védett információnak minősítette, így annak nyilvánosságra hozatalától tartózkodik.

Az elszámolt és visszaírt értékvesztés illetve képzett és felhasznált céltartalék külön feltüntetve az elszámolt illetve képzett összeg 2011 évben.

	Értékvesztés	Céltartalék	Összesen
Nyitó állomány	403 922	16 738	420 660
(+) képzés	170 566	26 368	196 934
(-) felszabadítás	98 074		98 074
(-) felhasználás	145 258	23885	169 143
Záró állomány	331 156	19 221	350 377

A takarékszövetkezet a PSZÁF által elfogadott hitelminősítő szervezeteket fogadta el. Takarékszövetkezet a hitelezési kockázat tőkekövetelményét a Hpt. 76/A. § értelmében **sztenderd módszer szerint**, a hitelezéskockázat-mérséklés hatásának számítását a sztenderd módszer szerint, illetve a pénzügyi biztosítékok **egyszerű módszere** szerint számítja ki. A sztenderd módszer alkalmazásánál a kockázattal súlyozott kitétség érték meghatározásához a Takarékszövetkezet minden kitétséget a Hkr.-ben meghatározott kitétségi osztályok valamelyikébe sorol be. A kitétségek besorolásánál a Takarékszövetkezet figyelembe veszi a Hkr.-ben foglaltakat, a PSZÁF-nak szolgáltatandó adatokra vonatkozó PM rendelet előírásait, a PSZÁF-nak az adatszolgáltatással kapcsolatosan nyilvánosságra hozott útmutatásait, állásfoglalásait és egyéb iránymutatásait.

A központi kormánynak és a központi banknak van elismert külső hitelminősítő szervezet általi hitelminősítése ezért a központi kormánnyal és a központi bankkal szembeni kitétségnél a PSZÁF által a hitelminősítéshez hozzárendelt besorolás alapján az egyes besorolásokhoz a megadott kockázati súlyok alkalmazandóak. A további kitétségi osztályokhoz rendelt kockázati súlyok meghatározása ennek következménye.

Az alábbi táblázat tartalmazza a Takarékszövetkezet részére 2011. 12. 31-én garanciát nyújtókat és kezességet vállalókat és azok hitelminősítési kategóriáját a Hkr. 108. § (1) bekezdése szerinti bontásban, valamint a hitelderivatíva partnereket hitelminősítési kategóriák szerint.

Csoportosítás (a HKR szerint)	Minősítés kategória					
	1 (AAA -AA-)	2 (A+- A-)	3 (BBB+- BBB-)	4 (BB+- BB-)	5 (B+- B-)	6 (CCC+- CCC-)
a) központi kormány és központi bank,			1			
b) regionális kormány és helyi önkormányzat,						
c) multilaterális fejlesztési bank,						
d) Európai Közösség, Nemzetközi Valutaalap, Nemzetközi Fizetések Bankja						
e) HKR 6. § (2)-(3) bekezdésben meghatározottnak megfelelő közszektorbeli intézmény,						
f) hitelintézet és befektetési vállalkozás,			4			
g) vállalkozás, ideértve a hitelintézet és a befektetési vállalkozás anyavállalatát, leányvállalatát és Szm. szerinti kapcsolt vállalkozását, ha						
1. az elismert külső hitelminősítő szervezet általi minősítéssel és legalább 2. hitelminősítési besorolással rendelkezik,						
h) hitelintézettel egyenértékű prudenciális szabályozásnak megfelelő pénzügyi vállalkozás			1			

A takarékszövetkezet 2011. december 31-én azon kivettségek értéke 44,862 millió forint, ahol a Takarékszövetkezetünk garanciát és készfizető kezességet vett figyelembe.

Kivettségi osztály	Kockázattal súlyozott fedezett, összes kivettség 2011. 12. 31-én
Központi kormánnyal vagy központi bankkal szembeni kivettség	0
Regionális kormánnyal vagy helyi önkormányzattal szembeni kivettség	0
Közszektorbeli intézménnyel szembeni kivettség	0
Multilaterális fejlesztési bankkal szembeni kivettség	0
Nemzetközi szervezettel szembeni kivettség	0
Hitelintézzettel és befektetési vállalkozással szembeni kivettség	651 610 E Ft
Vállalkozással szembeni kivettség	380 705 E Ft
Lakossággal szembeni kivettség	726 541 E Ft
Ingatlannal fedezett kivettség	1 411 144 E Ft
Késedelmes tétel	434 254 E Ft
Fedezett kötvény formájában fennálló kivettség	0
Kollektív befektetési értékpapírban fennálló kivettség	0
Egyéb tétel	463 098 E Ft
Egyéb, jogszabályon alapuló tételek a Takarékszövetkezetek vonatkozásában	0

Takarékszövetkezetünk kereskedési könyvet nem vezet.

A kereskedési könyvben nem szereplő részvényekben levő kivettségek értéke

Nyitó könyvszerinti érték 5 966 E Ft

Részvény vásárlás és értékesítés az év folyamán nem történt, a záró érték megegyezik a nyitóval.

A kamatláb kockázat mérése negyedévente történik.

A kamatkockázat az eszközök és források (mérlegen belüli és mérlegen kívüli) eltérő jellemzőinek eltéréséből keletkeznek. A banki könyv kamatkockázat (nem kereskedési könyv) mérése sztenderd kamatlábváltozást feltételező duration GAP módszer szerint történik, követve a Felügyelet megfelelő módszertani útmutatóját (PSZÁF 2/2008. számú módszertani útmutatója a hitelintézetek kamatláb kockázatának). A Takarékszövetkezet a lejáratral rendelkező instrumentumok lejárat előtti előtörlesztését illetve a betét felmondást nem modellezi. A lejárat nélküli szerződések (pl. folyó számla betét, folyó számla hitel stb.) tartós részét (magbetétnek is nevezik) nem modellezzik.

A Takarékszövetkezet a duration GAP módszer alapján banki könyvhöz (nem kereskedési könyvi) tartozó instrumentumoknak nettó jelenérték változást méri. A mérés alapján kialakította a devizanemenként a portfólió nettó jelenérték változását mutató arányt, amely az adott devizanemhez tartozó súlyozott összeg és a szavatoló tőke aránya. Ez látható az alábbi táblázatban.

Időszak / Devizanem	HUF	EUR	USD	CHF	GBP	JPY
2011. I.	6,49%	0	0	0,02%	0	0
2011. II.	5,52%	0	0	0,04%	0	0
2011. III.	4,92%	0	0	0,05%	0	0
2011. IV.	7,56%	0	0	0,01%	0	0

Működési kockázat

A Takarékszövetkezet a Hpt. 76/J. § értelmében az Alapmutató módszer szerint számolja tőkekövetelményét, értéke a 2011 évi eredmény adatokat is figyelembe véve, 88 598 E Ft.